

«Vimbodí, bona gent» (Mn. Plassa de Prades).

MENC. ANT. 1179: «--- *ipso Pelat de Vinbudí*», com afr. de L'Espluga de Francolí en terme del qual afronta amb el de Vimbodí sense altre terme atremig, dada excepcionalment primerenca, d'un temps en què allò encara no estava definitivament reconquerit, cf. la cita infra. de 1181; però també 1153 *Abimbudí* (Morera, *Tarr. Cri.* I, § 21); *Mj. S. XII*, la carta de població donada per Ramon Berenguer IV: «R. Berengarius Comes Barch. et princeps Ara. --- donator sum vovis poblatores qui sunt et erant in loco que vocant *Avimbudí*, ut habeatis ad vestrum alodium et laboretis --- afr. al de Val de Codoz, totu in term. *Avimbudí*, Occid. in term. de *Avinaxa*» (*Cart. de Poblet*, i Font Rius *C. d. p.* § 334, p. 205), «datat 30 nov. anno» falta nº, regno Ludovici junioris; Morera (*GGC*) diu 29-XI-1178 xifra que s'ha d'antiquar un poc perquè R.Bg.I havia mort uns pocs anys abans.

1167: «masum Petri de Cardils, de *Avinobudino*», però al peu ho rectifica en: P. de C. de *Vino budino* (*Cart. Poblet*, p. 53.7 ss.); 1171: don. d'una «hereditate de *Avinobodí*».

1172: Anfós el Cast dóna a Sta. Maria de Poblet «villa qui appellatur *Avinbodín*, afr. Or. term. de Spluga ---» (§ 335, *Cart. Poblet*, p. 205.7); *Avimbodin* llegeix Balari (*Orig.* 16) i *Avimbodi* (*BABL* II, 271): tots el mateix any. 1178-79: *Auimbudini* (Kehr, *Papsturk.* 420);¹ 1179: «Vimbodí --- *Ainbodín*» (ib. p. 59); 1181: transacció entre l'arquebisbe i Poblet sobre les «decimas de *Avinbodir* --- quas antea quam villa de *Avimbodi* ad tuum monasterium devenisset ecclesia nostra possederat» (*Cart. Poblet* § 99, p. 56.3 ss.; Morera, *Tarr. Cri.* I, § 36). En el mateix *Cart.* trobem: 1183: *Auimbodino*; 1185: *Auidbudini*; 1187: *Avimbudí*; 1197: *Avimbodi* (pp. 14, 3, 24, 33, 36); 1194: *Avinbudí* (Mas, *NHBna*, XIII, 203); 1359: *Vinbodi* (*CoDoACA* XII, 39); 1420: *Vinbodi* (*Homen. a Rubió i Lluch* II, 13).

ETIM. Que ve d'un NP aràbic format amb *Ibn* (var. *Abin*) 'fill de' (eventualment 'el de') és evident. Analitzant el detall de les formes per precisar el nom. Enterament excepcional la term^o *-ir*, només en la dada isolada i prematura de 1179, car en el doc. de 1181, va rectificadada com *Avimbodi* immediatament: han de ser errors de còpia o d'imprès, contradites per totes les altres, en nombre de més de 20, altrament segur que no podia terminar en *-r* perquè *-e* sona *-ir* en àrab. Importa poc que hi hagi *o* o bé *u* a la pretònica: la kesra aràbiga comprèn els dos matisos i també el català pot haver canviat *o-i* en *u-i* (i fins viceversa). Altrament hi ha mencions amb *-n* i altres en *-é* tenim aquelles els anys 1162, '67, '78, '83 i '87, però ja sense *n* el 1153, '72, '79, '81, '94 i alguna altra. Els títols de *-i* i de *-in* resten, doncs, bastant equilibrats segons les mencions, car és discutible si els dos casos de *-ir* són errors que vénen

d'una *n* mal traçada o d'ultracorr. de *-í*. No és menys fàcil que *-i* hagi estat reduït pel català que *-i* hiperlatintzat en *-in*, el que tira a favor de *i* es la immensa freqüència dels adjectius aràbics en *-i* adjectius o substantivats.

Desbrosseu més el terreny descartant una idea que es presenta fàcilment. Un nom *Abu d-Dîn* seria natural en teoria, car és sabut que també *Abu-* funcionava de vegades com mer exponent semàntic: «el de», «l'home de», doncs, «el de la religió», «el piadós»? I la *a-* de *Abu-* s'eliminava en l'àrab més vulgar. Però si fos fix trobaríem —almenys algun cop— mencions en la forma *Avinabu-* i en més de 20 testimonis des dels orígens trobem sempre *Avinb-* sense vocal. Excepció única i no en *a*, *Avinobudino*, el 1167 en còpia de cart. rectificadada en el mateix document.

El nom de persona *Bodí* ens consta des de l'E. *Mj.*, en català, i particularment en llocs susceptibles d'infl. aràbiga. I hi apareix en una doble variant, amb *-d-* i amb *-t-*. *Font de Bodí* en el terme d'Ontinyent (xxxii, 117.34); *Bodí*, cognom arrelat a *Cullera* (xxxI, 84.2), tan arrelat que, en altres pobles ha passat a designar llocs menors, almenys a Bocairant (xxxiv, 49.20). Però en altres és amb *-t-*. Masia de *Botí* a Beniarriés (xxxiii, 65.1), i també en tinc nota, com cogn. valencià; de *Botí*, i fins de *Botia*.² També més al Nord, en el Princ., però en llocs encara on no manquen deixes aràbigues com el Penedès (on hi ha bastant d'això), un R. *Butí*, ocupava un lloc prop d'Avinyonet, segons doc. de 1176: un mas allí prop afr. amb «alodium Sti. Sebastiani quem tenet Raimundus *Buti*» (*Cart. St. Cugat* III, 265); i el *Dag.* troba *Botí*, cognom a Bna. en els anys 1472 i 1482, i «Carrer d'En *Botí*» a Manresa, a. 1836.

L'*AlcM* s'ho arregla ben fàcilment: «*Vimbodí*: de l'àr. *Ibn Bodí*», sense donar cap indicatiu de tal àrab, perquè el que volem saber és àrab real i no l'àrab de cuina de Mn. Alcover. I en el terreny aràbic hi ha aquí un problema obscur.³

Un punt em sembla bastant segur: que hi hauria *t* aràbic, fonema que era imitat en català, tan sovint amb *d*, com amb la nostra *t*. I amb *t* trobo més d'un NP en fonts aràbigues. Un *Būfi* registrat tant entre els beduïns del Nedjd (Hess, p. 12) com a Algèria (*GGAlg.* 85). Però també hi ha *Buthí*, amb l'avantatge de pertànyer a una arrel, no molt descabdellada, però probt. no estranya a l'ús hispànic; cf. *batba*: 'ager' en *RMa.*, i ha donat 5 NPP Àrabia (Hess) i 2 a Algèria; fonèticament inquieta el fet que el grup *th* fortament apertiu esperaríem que *i* s'hagués tornat *é*. Amb *Buñi*, menys recel, però aquí no hi ha arrel aràbiga coneguda (no existeixen *bñi*, *bwt*, *byñ*, i no obstant és cert que *RMa.* porta *bañi* 'tardus'(603,38b). Notable que Dozy no hagi recollit enlloc del seu *Suppl.* ni aquest mot ni els altres que *RMa.* hi acompa-